

مصحف حضرت فاطمه(س)

کتاب‌ها و رساله‌هایی که به اهل بیت^(ع) نسبت داده شده است، انواع مختلفی دارند. برخی از آنان کتاب‌هایی است که از سخنان ایشان گردآوری شده، برخی از کتاب‌ها توسط خود ایشان نوشته شده و در اختیار عموم قرار گرفته اند ولی برخی کتاب‌ها برای خود پیشوایان معصوم بوده‌وا از امامی به امام دیگر منتقل می‌شده‌است. این کتاب‌ها در اختیار عموم نبوده‌واز اسرار وودایع امامت است. یکی از معروف‌ترین این کتاب‌ها، مصحف حضرت فاطمه^(س) است که نشان دهنده جایگاه رفیع حضرت فاطمه^(س) در نزد خدای متعال است.

مراد از مصحف حضرت فاطمه^(س)، قرآن حضرت فاطمه^(س) نیست و حتی در برخی روایت‌ها تأکید شده است که در مصحف حضرت فاطمه^(س) چیزی از قرآن مجید وجود ندارد. (بصائر الدرجات، ص ۱۷۴.)

در برخی روایات نیز آمده است که احکام حلال و حرام در آن وجود ندارد. (کافی، ج ۱۱، ص ۲۴۱.)

به عبارت دیگر، مصحف حضرت فاطمه^(س) یک کتاب فقهی نیست، بلکه بالاتر از این گونه اطلاعات است و آن عبارت است از چیزی که کسی آن را نخوانده، نشنیده و ندانسته و جز خداوند متعال از اسرار و رازهای آن اطلاعی ندارد و آن علم و دانش آینده است. ابوعبیده که از راویان حدیث امام جعفر صادق^(ع) است، می‌گوید: برخی اصحاب امام صادق^(ع)، پرسش‌هایی از ایشان کرده و پاسخ‌های خویش را یافتند و پس از آن درباره مصحف حضرت فاطمه^(س) پرسیدند. آن حضرت مدتی سکوت کردند و سپس فرمودند: به‌دستی که حضرت فاطمه^(س) پس از رحلت رسول خدا^(ص) به‌مدت ۷۵ (یا ۹۵) روز بیشتر باقی نماندند و در این مدت به‌دلیل رحلت پدرشان بسیار اندوهگین بودند. جبرئیل بر ایشان نازل می‌شد و مصیبت پدرشان را بر ایشان تسلیت گفته و وی را آرامش خاطر می‌داد و او را از مقام پدرشان و مکان ایشان در بهشت با خبر می‌کرد. همچنین آنچه بر فرزندان و نوادگان حضرت پس از وفات ایشان می‌گذرد، به اطلاع ایشان رساند و امام علی^(ع) همه این‌ها را برای حضرت فاطمه^(ع) می‌نوشتند. این، همان مصحف حضرت فاطمه^(س) است.همچنین درروایتی از امام صادق^(ع) آمده‌است: مصحف حضرت فاطمه^(س) در آن است هر چیزی که در آینده واقع شود. همچنین در آن است، اسامی تمام کسانی که تا پایان دنیا، حکومت می‌یابند و به زمامداری می‌رسند. (روضه الواعظین، ص ۲۱۱، الخرائج و الجرائع، ج ۲، ص ۸۹۴.)

با توجه به روایت‌های فوق و دیگر روایت‌ها مشخص می‌شود که مصحف حضرت فاطمه^(س) درباره رویدادها، حوادث، تغییر و تحولات سیاسی و اجتماعی است که از آن تاریخ تا آخرالزمان به وقوع خواهد پیوست و در حقیقت پیشگویی‌های صادق و راستین آن حضرت^(س) از آینده و آیندگان است و می‌توان گفت که این کتاب، تقویم اهل بیت عصمت و طهارت^(س) است. بدین بابت امامان معصوم^(ع) با نگاه به آن، واقعه‌ای را پیش‌گویی کرده و یا ماجرابی را نفی و اثبات می‌کردند.

برای مثال امام صادق^(ع) در روایتی فرمودند: در سال ۱۲۸ هجری، زندیق‌ها آشکار خواهند شد و این را با نگاه کردن به مصحف حضرت فاطمه^(س) به دست آوردم. (کافی، ج ۱، ص ۲۴۰). پیشگویی امام صادق^(ع) راست و درست بود. زیرا در آن هنگام که حکومت بنی امیه به سوی اضمحلال و نابودی پیش می‌رفت و حکومت بنی عباس در حال انقراض بود، بسیاری از عقاید انحرافی و باطل، به‌ویژه مادی‌گرایی در جامعه مسلمانان بروز و ظهور کرد. هم‌اکنون مصحف حضرت فاطمه^(س) توسط حضرت حجت‌بن الحسن^(ع) نگهداری و مورد استفاده واقع می‌شود و هیچ‌گاه در اختیار ناهالان و نامرحمان قرار نمی‌گیرد. این مصحف به‌قدری مهم است که یکی از نشانه‌های معصوم، نگهداری از این مصحف قلمداد شده است. (من لایحضره الفقیه، ج ۴، ص ۴۱۹)

بردارو بخوان

چهل دسته گل سفارشی

در میان انسان های زیادی و قشرهای مختلف، عشق و ارادت به آستان متبرک حضرت مطهره فاطمه^(س) وجود دارد اما وقتی پای از جان گذشتن و فدکاری به میان می آید نقش شهدا برای ما برجسته می‌شود. این عشق و علاقه در وجود شهدا نه تنها به عنوان قوت وجودی، بلکه به‌عنوان انگیزه‌ای برای حرکت مطرح می‌شود. در کتاب «چهل دسته گل سفارشی» اثر سیدمهدی موسوی، روایت‌هایی کوتاه از ارادت شهدا به حضرت زهرا^(س) بیان شده است. این کتاب بُرش‌هایی از خاطرات چهل شهید است که در برگزیده عشق و ارادت شهدا به حضرت زهرا^(س) و عنایت آن بانو به این چهل دسته گل است. سیدمهدی موسوی برای توصیف این عشق و ارادت، هم از زبان روایت بهره جسته و هم از زبان شعر. به قول خودش آنجا که زبان روایت تاب نمی‌آورد، شعر از راه می‌رسد و بخشی از بار ماجرا را به دوش می‌کشد. بُرش‌های مناسب و کوتاه از خاطرات و همچنین تلفیق نثر و شعر، دو شاخصه‌ای است که کتاب را از کتاب‌های مشابه متمایز می‌کند.

●گزیده متن:

علی‌رضا ادامه داد: «فقط از خدا می‌خواهم روز شهادت بی‌بی شهید شوم.»

سرانجام آرزوی علی‌رضا هاشمی نژاد در سال ۱۳۶۵ برآورده شد و روز شهادت حضرت زهرا^(س) در شلمچه به دیدار معبود شافت. آن هم در قنوت نماز صبح!در نمازش علی‌رضا آخرتِنا گفت و کربلایی شد!او رضای علی و فاطمه را برگزید و علی‌رضایی شد.

پیرس و بدان

حکم رد مظالم

در این ستون به پرسش‌های شما در باره حکم مسائل مختلف از نظر شرعی پاسخ خواهیم داد. شما مخاطبان گرامی می‌توانید با ارسال پیامک پرسش‌های خود به شماره ۳۰۰۷۲۸۹ با ما در ارتباط باشید.

●سلام خدمت شما. لطفا رد مظالم را توضیح دهید؟ آیا برای پرداخت رد مظالم اجازه مجتهد لازم است؟

●آیتا...العظمی خامنه‌ای:

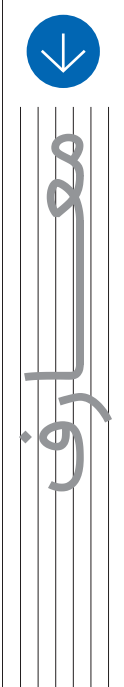
رد مظالم به این صورت است که اگر انسان صاحب حق را می‌شناسد، حق او را باید به خود او برگرداند و لازم نیست خود را معرفی کند. بلکه به هر وسیله‌ای مانند واریزکردن به حسابش، گذاشتن در جیبش، فرستادنن با پست و یا از هر راه دیگری که می‌تواند پول و مال را به صاحبش برساند، کافی است. و اگر صاحب حق را نمی‌شناسد و از پیداکردن خود او یا ورثه‌اش مأیوس است، در این صورت بنابر احتیاط اول باید از مرجع تقلیدش اجازه بگیرد و بعد به اندازه مبلغی که مدیون است از طرف صاحب حق به فقیر صدقه بدهد. موقع صدقه‌دادن چنین نیت می‌کند که این پول را از طرف همان کسی که مدیونش هستم به فقیر صدقه می‌دهم.

●آیتا...العظمی سیستانی:

اموال و بدهی‌هایی است که شخص از روی ظلم از دیگران گرفته یا ضایع کرده و به آن‌ها نپرداخته است. حکم شرعی‌اش این است که چنانچه صاحب آن را بشناسد باید به او برگرداند و اگر نمی‌شناسد یا از پیداکردن او مأیوس است، به فقیر متدین صدقه بدهد و برای این کار بنابر احتیاط باید از مرجع تقلید اجازه بگیرد. بله به احتیاط واجب.

●آیتا...العظمی مکارم شیرازی:

منظور از رد مظالم، حقوق الناس قطعی یا احتمالی است که انسان، صاحب آن را دقیقاً نمی‌شناسد یا اگر می‌شناسد امکان رساندن مال به او وجود ندارد و حتی به آشنایان و وارثان شرعی‌اش نیز دسترسی ندارد، پس آن را به مرجع تقلید خودش می‌دهد یا با اجازه او به مصرف نیازمندان می‌رساند.

دفاع از حق و مبارزه اجتماعی

●سیره حضرت زهرا^(س) بی شک بهترین الگو و متر و معیار برای زن مسلمان است. متر و معیاری که بارها توسط رسول خدا^(ص) تأیید و تحسین شده است. زنان مسلمان در جوامع امروز نیز در هر جایی که لازم باشد حضور خود را برای دفاع از حق نشان می‌دهند.

●●●●●

●یکی از این شاخص‌ها رفتار حضرت زهرا^(س) در ماجرای غصب فدک است. ایشان در رویارویی با این غصب نه تنها سکوت نکرده، بلکه همراه تعدادی از زنان بنی‌هاشم و زنان مورد تأییدشان به مسجد رفتند و خطبه اعتراضی در دفاع از حق ایراد کردند.

(سفینه البحار، ج ۴، صص ۲۲۹ و ۲۳۰)

●●●●●

●شجاعت حضرت فاطمه^(س) در دفاع تمام قد از حق ولایت امام علی^(ع) نیز یکی دیگر از شاخص‌های برجسته در حوزه رفتار سیاسی بانوان است. ایشان گاهی شب‌ها همراه علی^(ع) به در خانه مهاجران و انصار می‌رفتند و در حمایت از ولایت، توصیه‌ها و وصیت‌های پدرشان را به یاد آن‌ها می‌آوردند.

بررسی آنچه از نقش‌های مختلف بانوان در تاریخ اسلام می‌آموزیم

سر مشق‌هایی از دیروز برای زنان امروز

حمیده خلیل زاده| بارها شنیده‌ایم که اسلام به عنوان مکتبی پیشرو در زمان خود به زنان به‌عنوان عنصری از اجتماع نگاه می‌کرده و برای آن‌ها جایگاه اجتماعی و فرهنگی قائل بوده است اما کمتر درباره کیفیت حضور زنان در اجتماع و چگونگی نقش‌آفرینی آن‌ها صحبت شده است. زنان در زمان پیامبر^(ص) در امور مختلف سیاسی، اجتماعی، نظامی، فرهنگی و اقتصادی حضور داشته و نقش‌آفرینی کرده‌اند. این حضور آن قدر نو و پیشرو بوده که برای امروز ما نیز راهگشا خواهد بود. مرور تاریخ اسلام و حرکت‌های مختلف زنان، حجتی برای فعالیت‌های امروز زنان در عرصه‌های مختلف خواهد بود. در ادامه به معرفی برخی مصادیق حضور زنان در سیره نبوی می‌پردازیم.

مشاوره و پرستگری

مقاومت و ایستادگی در برابر دشمنان

●زنان در تاریخ اسلام گاه از مردان نیز در راه اهداف اسلام سبقت گرفته و عنوان الگوی ایستادگی و مقاومت در مبارزه معرفی شده‌اند. در زمان جنگ تحمیلی زنان مسلمان ایران با همه توان خود چه در پشت جبهه‌ها چه در جبهه‌ها با نقش‌هایی مثل امدادگری و تجهیز رزمندگان نقش مؤثری داشتند.

●●●●●

●حضرت خدیجه^(س) نخستین زنی بود که اسلام را پذیرفت و تمام دارایی‌اش را وقف پیشبرد اهداف رسول خدا^(ص) کرد و در برابر تمام سختی‌ها، محدودیت‌ها و گرفتاری‌هایی که مشرکان بر سر راه ایشان ایجاد کردند، ایستاد و از اعتقاد خود برنگشت.

●●●●●

●سمیه، مادر عمار از دیگر زنان پیش‌گام در اسلام است. او شکنجه‌های دردناک مشرکان را تحمل کرد و سرانجام به شهادت رسید.

●●●●●

●به‌جز سمیه زنان دیگری مانند «لبینه»، کنیز خاندان غدّی، «زینره»، کنیز بنی مخزوم یا بنی عدی و «ام‌عبیس» از بردگان، مورد اذیت و آزار مشرکان قرار می‌گرفتند. مطابق گزارش، مشرکان، زن مسلمانی به نام «ام‌شریک»، را برای بازداشتن از اسلام سه روز از خوراک منع کردند، اما او تحمل کرد. مقاومت او و لطف الهی موجب شد تا مشرکان همراهش به حقانیت اسلام پی برده و مسلمان شوند.

از تبلیغ اسلام تا معلمی

●از کارهای مهم زنان در عصر رسالت، تبلیغ و دعوت به اسلام بود. زنان معمولاً پس از اینکه اسلام می‌آوردند اطرافیان و نزدیکان خود را به اسلام دعوت می‌کردند.

●●●●●

●زنان به‌دلیل جایگاه و نقش بارز و مشخصی که در تربیت و رشد نسل‌های آینده دارند، از مهم‌ترین عوامل فرهنگ‌ساز جامعه به شمار می‌روند.

●●●●●

●در عصر پیامبر^(ص) تعداد بسیار اندکی از زنان خواندن و نوشتن می‌دانستند اما پیامبر^(ص) همسرانشان را برای آموختن سواد بسیار تشویق می‌کردند. چنان که «لیلی بنت عبدا... قرشی» که از نویسندگان عصر جاهلی بود، هنر نویسندگی خود را در خدمت زنان مسلمان قرار داد و به حصه، همسر رسول خدا^(ص)، کتابت آموخت و آن حضرت خانه‌ای را در مدینه به او دادند. حصه خود پس از کسب این هنر به دستور پیامبر^(ص)، هنرش را به دیگر همسران آن حضرت انتقال داد.

●●●●●

●حضرت فاطمه^(س)، شاگردانی چون فّضه، اسماء و رقیّه داشتند، حتی برخی مردان صحابی، مثل جابر و سلمان به زنانی چون اسماء، ام‌ایمن، وفضه مراجعه می‌کردند و با طرح سؤال، پاسخ‌های خود را دریافت می‌کردند.

●خداوند در قرآن کریم پیامبر^(ص) را به مشورت با یارانش مأمور می‌کند و زنان را استثنا نمی‌کند.

(آل عمران، ۱۵۹، شوری، ۳۸)

●●●●●

●اسلام، مردم را از مشاوره با زنان به‌طور مطلق نهی نکرده است، بلکه از مشاوره با زنانی نهی کرده که به کمال عقلی نرسیده‌اند و یا برخی دیگر از صفات مشاوره را ندارند.

(بررسی شیوه‌های رفتار پیامبر با زنان، ج ۲، ص ۷۶۸)

●●●●●

●ام‌سلمه، همسر رسول خدا^(ص) در ماجرای غصب «فدک»، که صحابه و بزرگان سکوت اختیار کرده بودند، شجاعانه در برابر مخالفان ایستاد و از حضرت زهرا^(س) دفاع کرد. یکی دیگر از خصوصیات ام‌سلمه که در تاریخ ماندگار شده است، روحیه پرسشگری اوست که درباره احکام مربوط به زنان از پیامبر^(ص) سؤال می‌کرد. همچنین در صلح حدیبیه با اهل مکه (در سال ششم) پیامبر^(ص) با او مشورت کرده و پیشنهادش را پذیرفتند.

مشارکت در امور اجتماعی و سیاسی

●همان‌طور که می‌دانید پیامبر^(ص) با زنان نیز مانند مردان بیعت می‌کردند. به‌طور مثال در فتح مکه (سال هشتم) زنان مکه با شرط‌هایی با رسول خدا^(ص) بیعت کردند.

(طبقات الکبری، ابن سعد، ج ۸، صص ۸، ۳۰۰ و ۹۳۰۴)

●●●●●

●مطابق گزارشی در فتح مکه، پیامبر^(ص) به «امیه» (امیغه)، خواهر حضرت خدیجه^(س) دستور دادند از زنان بیعت بگیرند و بیعت او را به رسمیت شناختند. این مطلب از این بابت درخرو اهمیت است که برخی زنان به عنوان نماینده و کارگزار رسول خدا^(ص) عمل می‌کردند و مأموریت سیاسی داشتند.

●●●●●

●همچنین زنان از حضور در مسجد که محل تصمیم‌گیری‌های مهم حکومتی بود و نیز نماز جمعه که از شعارهای سیاسی عبادی به‌شمار می‌رفت، منع نشدند. «ام‌عطیه، نقل می‌کند: «رسول خدا^(ص) به‌مدارن و دختران بالغ اجازه دادند تا روزهای عید فطر و قربان در جماعات حضور پیدا کنند»، طبق روایاتی، رسول خدا^(ص) در اعیاد، دختران و زنانشان را به همراه می‌بردند. از «ام‌حبیبیه، خوله بنت قیس، نقل شده است که روز جمعه، در آخر صف زنان بودم و خطبه و قرائت پیامبر^(ص) را می‌شنیدم.

●●●●●